

Kvinnur endurreistu Norðdepil

– Høvdu tað verið kvinnurnar, sum vóru farnar og ikki menninir, trúgvi eg, at her hevði verið øskukalt, tí menninir megna ikki so nógv einsamallir, sigur Osvald Sivertsen

Tað var ein ógvuslig vanlukka, ið rakti Norðdepil, tá bátur við sjey monnum í bestu árum gekk burtur tollaksmessudag í 1913

Mynd: Vilmund Jacobsen

Vilmund Jacobsen

Tollaksmessudag í 2013 varð minnisvarði avdúkaður í Norð-depli yvir menn, sum fórust av vanlukku. Tað eru serliga tvær báts-vanlukkur, ið hava ritað seg í søguna um bygdina, Norðdepil.

Eftir avdúkingina av minnisvarðanum var samkoma í skúlanum á Fossanesi, har søgufróði, Osvald Sivertsen, so hegnisliga greiddi frá.

Jóannes Hansen hevði dagin eftir avdúkingina eina frásøgn á In.fo um tiltakið, og henni fara vit í hesi greinini at endurgeva burturúr.

Tað verður sagt um Osvald Sivertsen, at hann er eitt livandi leksikon, og hann veit ein hóp um søguligar hendingar.

Henda tollaksmessudag í skúlanum á Fossanesi stóð hann ikki við nøkrum manuskripti í hondini, men tosaði beint úr minninum og bergtók alla samkomuna, ið lýddi á.

Á sín lítillætta hátt stóð hann tað mesta av trimum kórterum og greiddi frá feigdardegnum, sum tollaksmessudagur í 1913 var, og hann greiddi eisini frá bátsvanlukkuni í Sundinum náttina eftir løgtingsvalið 6. november í 1945.

Fleri av forfedrunum hjá Osvaldi Sivertsen taldust millum teir, sum

fórust fyri stívliga hundrað árum síðan. Millum teir sjey, sum fórust, vóru tveir pápabeiggjar, abbin á hinari síðuni og ein mammubeiggi.

Í samband við fyrru hendingina var keldan tey, sum sótu eftir og høvdu kent sorg og trega av at missa.

Seinna skaðatilburðin segði Osvald Sivertsen seg minnast væl. Hann var tá 10 ára gamal, og helt fyri, at hesin 7. november í 1945 var tyngsti dagur, sum hann mintist á Oyrini og yvri í Sundi. Tá fórust í Sundinum tríggir ungar menn - Arne Sophus Nysted (17 ár), Martin Sofus Johannesen (19), báðir úr Hvannasundi, og Hans Eli Esmar Olsen (23), úr Fossá.

Fann brotnaða bátin

Vit plaga at siga, at eingin veit frá einum at siga.

Tað eru tey, sum halda, at Norð-depilsbáturin tollaksmessudag í 1913 fórst úti millum Gryn timer, tey rópa.

Men, tað eru eisini tey, sum halda, at hann fórst inni við land á Viðvík, og millum hesi seinna er Osvald Sivertsen.

Pápabeiggjar hansara, sum fórust við bátinum, vóru Hans Jacobsen Sivertsen (19 ár) og Olaf Sivertsen (16). Elsti beiggi teirra, Poul Sivert Sivertsen, skuldi havt verið við á útróðri hesa náttina, men honum

barst frá, tí hann var sjúkur og settist aftur. Tí var tað, at Karl Justesen (40 ár), sum var abbi Osvalds á móður síðuni og sonur hansara, Jóhannes Sofus (19), fóru við.

Hinir báðir, sum fórust, vóru Hans Mathias Hansen (40 ár) og Jóhannes Hansen (36).

Dagin eftir vanlukkuna tollaksmessudag – jólaaftan í 1913 – fór Poul Sivert til gongu norður á Viðvík, og har fann hann brotnaða bátin við allari útgerðini og øllum tí – heilt niður í minstu lutir – sum menninir høvdu havt við sær á útróðri.

Kvinnurnar vóru kempur

Lonirnar, sum hesir allir vóru úr í niðursetubýgdini frá 1866, stóðu tætt saman.

Á samkomuni í skúlanum á Fossanesi greiddi Osvald Sivertsen eisini frá umstøðunum, sum vóru, tá hesir sjey menninir í bestu árum vóru burtur.

Osvald hevur í sínum stilla sinni roynt at ímyndað sær, hvussu tað hevði verið, um tað í staðin vóru kvinnurnar, sum vóru farnar, og menninir høvdu verið einsamallir eftir.

– Tá hevði ikki verið væl vorðið. Ivaleyst hevði verið øskukalt, tí mannfólkini megna ikki so nógv einsamallir, sum føroysku kvinnurnar so mangan hava víst, at tær hava megnað.

Kvinnurnar hava verið størstu kempurnar í hesum landinum, segði hann eftir at minnisvarðin í Norðdepli var avdúkaður.

Tað er Osvald Sivertsen sjálvur, sum hevur latið teigalendið til Hvannasunds kommunu, har minnisvarðin stendur.

Osvald Sivertsen er eitt livandi leksikon og veit um nógv hendingar at siga